

jak nepoměrně velikých zásob. Stačí, když pachatel veškeru proň dosažitelnou zásobu ne příliš nepatrného objemu na sebe strhne a ji schová a z obchodu vyloučí, místo aby ji jako řádný a poctivý obchodník uvedl do obchodu. Za války, kdy jednak značně stoupla poptávka po všelikých předmětech potřeby, jednak nesmírně klesla nabídka následkem nedostatku potřebných surovin, pracovních sil a veškerých provozovacích prostředků a následkem přerušení a uváznutí obchodních styků s cizinou a dovozu a kdy nastalo téměř všeobecné lichvaření zbožím, padá na váhu již i takové množství, jež by za pravidelných okolností a přirozeného poměru nabídky k poptávce nijak nerozhodovalo a nemělo žádného vlivu na trh. Ostatně nelze v tomto případě tvrditi, že se jednalo o nepatrné množství zboží, any předměty u obžalovaného zabavené byly odhadnuty na 58.276 K 5 h a 24.623 K 90 h, zajiště to zásoba, jež, přihlížeje k místním poměrům, má význam značný. Jest všeobecně známo, že v době, kdy byl čin spáchán, zejména látky, jichž třeba k zhotovení prádla a šatstva, téměř úplně z trhu vymizely a vůbec k dostání nebyly. V ohledu subjektivním odmítá nalézací soud prvě stolice hájení se obžalovaného, že jednal v úmyslu, by zboží uchránil před zloději a drancováním a že je chtěl zabezpečiti pro sebe, případně pro své zákazníky z vojny se vrátivší a zjišťuje obšírně a zevrubně, že úmysl jeho směřoval k tomu, by vyhnal ceny do výše.

Čís. 12.

Za používání nepravé váhy svými zřízenci ručí majitel obchodu jen tehda, lze-li i jemu přičísti to za vinu po rozumu zákona trestního.

Zrušil-li odvolací soud k odvolání obžalovaného bez návrhu veřejného obžalobce dle § 475 odst. 2 tr. ř. odsuzující rozsudek okresního soudu, nesmí sborový soud novým rozsudkem uložit obžalovanému přísnější trest, než vynesel byl zrušeným rozsudkem soudu okresního.

(Rozh. ze dne 19. února 1919, Kr I 28/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl ihned v zasedání neveřejném zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Čes. Budějovicích, jímž byl stěžovatel vinným uznán zločinem podvodu dle §§ 197 a 199 lit. c) tr. zák., zrušil rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl — mimo jiné z těchto

důvodů:

Rozsudek vyslovuje právní náhled, že je lhostejno, obstarával-li obžalovaný sám či jeho manželka prodej zboží na zfalšované váze, poněvadž prý obžalovaný jest vlastníkem obchodu, tudíž vlastníkem zboží, jeho jsou stržené peníze a on z jednání toho bral neoprávněný trestný zisk. Náhled tento jest mylný, neboť trest má býti právním následkem viny a vina při zločinu předpokládá způsobilý subjekt a jeho vůli, zprotiviti se právnímu řádu. V zásadě není trestu bez viny. Za činy cizí, nespojené kausálně s projevy vlastní vůle, v zásadě nikdo neodpovídá. Před-

pis § 199 lit. c) tr. zák. pak přes své neosobní znění není výjimkou. Jeť jej vykládati ve spojení s § 197 tr. zák., na něž § 199 sám v odstavci úvodním poukazuje a jenž činí zodpovědným za lstivá předstírání nebo využití omylu ke škodě cizí toho, kdo se jich dopouští. Byl by tedy obžalovaný jen tehda za ostatních podmínek §§ 197 a 199 lit. c) tr. zák. trestným, používal-li sám či dal-li vědomě používat zfalšované váhy ku vážení zboží na škodu kupujících. Že snad zisk z vážení osobami jinými plynul do jmění obžalovaného, nemohlo by samo o sobě zakládati jeho vinu dle §§ 197, 199 lit. c), nýbrž mohlo by pojmově přicházeti v úvahu jen za podmínek § 5 posl. odst. tr. zák., nikoliv však v případě přítomném, nebyvši žalováno jakožto čin odpovídající této formě viny. Dán je též důvod zmatečnosti dle § 281 č. 11 tr. ř. § 475 odst. 2 tr. ř. dovoluje soudu sborovému zrušiti rozsudek soudu okresního a dáti podnět k zahájení zákonného řízení jen k návrhu státního zástupce. Toho v případě přítomném nebylo. Dle protokolu o odvolacím líčení před krajským soudem ze dne 27. března 1918 navrhoval veřejný obžalobce potvrzení rozsudku prvního soudu, jímž obžalovaný byl odsouzen pro týž čin, který byl předmětem obžaloby, předběžného řízení, líčení a rozsudku v případě přítomném, pro přestupek podvodu dle § 461 tr. zák. Nemělo tedy býti rozhodováno ve smyslu § 475 odst. 2 tr. ř. Než stalo-li se tak — a se stanoviska zmatečných důvodů § 281 tr. ř. nedá se tomu odpomoci — nesměl dle zásady vyslovené v § 293 odst. 3, kde citován je druhý odstavec § 290 tr. ř., býti proti obžalovanému vysloven trest přísnější, nežli byl vynesena zrušeným rozsudkem soudu okresního, který odsoudil obžalovaného do vězení na 24 hodin, kdyžž rozsudek ten nebyl zrušen k návrhu veřejného obžalobce, nýbrž stal se předmětem řízení odvolacího jen k opravnému prostředku obžalovaného. Vyslovených tuto právních náhledů bude soudu nalézacímu dbáti při opětném rozhodování (§ 293 odst. 2 tr. ř.).

Čís. 13.

Předražování (cís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. z.). — **Jak posuzovati přiměřenost cen u výrobků drobných zemědělských podniků? — Vysokými cenami tržními nelze o sobě přemrštěnost ceny ospravedlniti.**

(Rozh. ze dne 22. února 1919, Kr I 27/18.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Plzni, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem předražování dle § 20 čís. 1 cís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. z.

Důvody:

Soud nalézací přiznává obžalovanému cenu 32 K 50 h za 1 kg živé váhy selat, jím prodaných, a dochází tak k odsouzení obžalovaného, jenž prodal selata průměrně po 43 K 22 h za 1 kg živé váhy. Soud vychází při tom z posudku znalců, kteří uznali ceny, obžalovaným požadované, za velice vyňané a, vzavše zřetel k risiku při chovu selat, uznali 32 K